

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 40924-11-13 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

מספר בקשה: 12

לפני כבוד השופטת יעל בלכר

עיריית תל אביב-יפו
ע"י ב"כ עו"ד צליל מועלם

המבקשת

נגד

1. רינגל ישראל ז"ל (החייב)
2. עו"ד אמיר סטמרי (הנאמן)
3. כונס נכסים רשמי תל אביב

משיבים

החלטה

לפניי בקשת הנושה, עיריית תל אביב (המבקשת או העירייה), לתגמול מיוחד בהיותה "נושה פעיל", כך שתקבל 100% דיבידנד בגין חוב החייב כלפיה, לאור פעילותה להשאת קופת הכינוס.

המבקשת הביאה לידיעת הנאמן כי לחייב זכויותיו ברבע ממגרש הידוע כחלקה 690 בגוש 6630 (הנכס). המידע הגיע לידיה לאחר שהחייב קיבל הפטר, כשהתבקש אישור העירייה לצורך רישום הזכויות לפי עסקת מכר של הנכס. עקב כך כונן ההליך מחדש וכספי תמורת המכר בגין חלקו של החייב הועברו לקופת הכינוס.

רקע כללי והשתלשלות העניינים

1. צו כינוס לנכסי החייב ניתן ביום 15/1/14. תנאי ההפטר נקבעו בדיון מיום 30/6/15. פרוטוקול הדיון הומצא לכלל הנושים ומשלא התקבלה כל התנגדות וקוימו תנאי ההפטר, נחתם צו ההפטר לחייב ביום 11/10/15.

2. בפברואר 2018 הגיש הנאמן בקשה לביטול ההפטר, לרישום הערה בלשכת רישום המקרקעין ולמתן צו לעיקול. לפי הבקשה, התברר לנאמן, שלחייב רבע מהזכויות בנכס מכוח ירושה (זכויות שהוקנו לחייב בשנת 1998 ולא הובאו לידיעת הנאמן טרם ההפטר). עוד התברר כי הזכויות בנכס, לרבות זכויותיו של החייב, נמכרו לצדדים שלישיים לפי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 11-13-40924 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

- הסכם מכר מיום 18/7/17. בהמשך נמצא כי תמורת המכר, בסך של 1,400,000 ₪, מוחזקת בנאמנות אצל עו"ד פרלמוטר-נגריס והכספים שלהם זכאי החייב בגין חלקו בנכס עוכבו בידה לפי צו בית המשפט, עד להכרעה בבקשה.
3. אין מחלוקת, כי המידע בדבר זכויות החייב בנכס ועסקת המכר הובא לידיעת הנאמן ע"י המבקשת, עיריית תל אביב. למבקשת נודע על כך משום שהתבקש אישור העירייה שנדרש לצורך רישום הזכויות לפי עסקת המכר בלשכת רישום המקרקעין.
4. בהחלטה בדיון ביום 8/11/18 כונן ההליך מחדש לצורך סוגיית הנכס בלבד וניתנה שהות לחייב ולאחיו להגיע להסכמות עם הנאמן בעניין זה.
5. למרבה הצער, החייב נפטר בסוף חודש נובמבר 2018.
6. בפברואר 2019 הגיש הנאמן בקשה להורות על העברת כספי הנאמנות לקופת הכינוס (בסך של 840,000 ₪ לאחר תשלום מיסים וארנונה). בהמשך הועלו, בין היתר, טענות אחיו של החייב, שטען כי הערת אזהרה שהייתה רשומה לטובתו על חלקו של החייב בנכס מכוח הסכם הלוואה, בוטלה אך ורק לצורך ביצוע הסכם המכר ומבלי שהוחזרו לו הכספים. במכלול נסיבות העניין, לרבות אינדיקציות שהיה בהן כדי לחזק את גרסתו של אחי החייב ופטירתו של החייב שהקשתה על עריכת בירור עובדתי מלא, ביקשתי את הצדדים לבוא בדברים בסיוע הכנ"ר, בניסיון להגיע להסכמות (החלטה מיום 4/6/19). בעקבות זאת, הגיש הנאמן הודעה על הסדר שלפיה, לאחר שהתקיימה פגישה במשרדי הכנ"ר, הגיעו הצדדים להסכמה, כי סך של 250,000 ₪ מתוך כספי הנאמנות יועבר לאחיו של החייב והיתרה, תשמש לתשלום שכ"ט והוצאות הנאמן ולחלוקה לנושים. ההסכמות אושרו על ידי (החלטה מיום 11/7/19).
7. בהחלטה מיום 8/8/19 (בקשה מספר 11) אושרו גביית שכ"ט, הוצאות ואגרת השגחה לכנ"ר. כמו כן, בנסיבות התיק ניתן לנאמן, על דעת הכנ"ר, פטור מבדיקת תביעות החוב, ואושרה חלוקת דיבידנד, בכפוף לפרסומים כדן. אלא שעם מתן ההחלטה הנ"ל הגישה העירייה בקשה דחופה למתן הוראות שבה התבקש בית המשפט להורות על תגמול לעירייה עבור פעולתה להשאת קופת הכינוס, כך שתקבל את מלוא תביעת החוב שהגישה וחלוקת הדיבידנד עוכבה (בקשה מספר 12).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 13-11-40924 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

8. אעיר עוד, כי ביום 24/9/19 ולאחר שהתקבלה הסכמת כל הצדדים, אושרה העברת הכספים בסך של 250,000 ₪ לאחי החייב, בהתאם להחלטה מיום 11/7/19. זאת, הואיל ואין חולק כי סוגיית תגמול העירייה נוגעת רק ליתרת הכספים בקופת הכינוס.

9. כנגד החייב הוגשו תביעות חוב בסך כולל של כ- 1.6 מיליון ₪ ל- 9 נושים ובהם, המבקשת. המבקשת נושה בשיעור של כ- 19.2%, בסך של 310,697 ₪. לפי תשובת הנאמן, בקופת הנשייה עומדים לחלוקה סך של 570,530 ₪ (לאחר ניכוי הוצאות ההליך והוצאות נוספות שאושרו בגין חלקו של החייב בקשר עם עסקת המכר). דהיינו: העירייה מבקשת לקבל דיבידנד בשיעור של 54.46%, אף ששיעור נשייתה הוא 19.2%.

תמצית טענות הצדדים בבקשה

10. לטענת העירייה נעשו על ידה מאמצים כבירים לגביית החוב הן בעת הליך פשיטת הרגל והן לאחר ההפטר. העירייה היא היחידה שהמשיכה לחקור אודות החייב והדבר הביא תועלת לכלל הנושים כשהתגלה הנכס שהביא להגדלה משמעותית של קופת הכינוס. בנסיבות אלה מבקשת העירייה תגמול על פעולתה, בהסתמך על הסמכות כפי שנקבע בעניין בפש"ר (ת"א) 2196-08 סנדרס נ' כונס הנכסים הרשמי (כב' סג"נ כתוארו אז, השופט אורנשטיין מיום 25/2/16) (עניין סנדרס).

11. הנאמן התנגד לבקשת העירייה וסבור כי יש להורות על חלוקה שוויונית בין הנושים. בניגוד לנטען על ידי העירייה, אין מקום לראותה כמי שפעלה רבות לאיתור הנכס. העירייה לא פעלה מיוזמתה לאיתור הנכס, נודע לה על זכויותיו של החייב בנכס בעקבות הודעת עו"ד פרלמוטר-נגריס על ביצוע פעולת המכר כנדרש לפי דין וכל שעשתה העירייה, הוא למסור את המידע לנאמן. כל הפעולות שנעשו לאחר גילוי הנכס נעשו על ידי הנאמן. אין מקום לראות במסירת המידע שהגיע אל המבקשת מכוח החוק כפעולה המצדיקה תגמול תוך העדפתה על פני נושים אחרים. העירייה לא פעלה באופן אקטיבי בכל הזמנים הרלבנטיים בתיק הפש"ר ומשכך, לא ניתן לראות זאת כמאמץ מיוחד. בנוסף, נסיבות העניין אינן תואמות את הפסיקה שאליה מפנה העירייה, שכן שם הנושים שפעלו לטובת כלל הנושים אף הוציאו הוצאות לשם כך.

12. העירייה עמדה על בקשתה והוסיפה, כי על מנת לגלות נכסים של חייבים בהליכי פשיטת רגל יצרה תיאום בין מערכות המחשוב שלה ונקבעו נהלים לתיאום בין המחלקות השונות בעירייה, כך שכאשר מתגלה המידע ניתן יהיה להעבירו לבעל התפקיד לצורך תפיסת הנכס.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 13-11-40924 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

לטענתה, מדובר בפעולות שאין להקל בהן ראש ומטרתן להביא לגבייה מרבית של החובות ולסיוע לגורמים הרלבנטיים במניעת הברחת נכסים. זאת בעוד שרשויות ציבוריות אחרות לעיתים אינן עושות דבר על מנת להביא לגביית החוב, אף שביכולתן להגיע אל המידע בנקל. לאחר שהתקבל המידע אודות הנכס נערך בירור שלימד כי מדובר בזכויות שניתן לממש לטובת קופת הכינוס והעירייה פנתה לנאמן על מנת שיפעל לביטול ההפטר שניתן לחייב ועמדה עמו בקשר ישיר לצורך סיוע ושיתוף פעולה במימוש הנכס. עוד טענה המבקשת, כי נמסר לה מהנאמן שאין צורך בהגשת בקשה מתאימה על ידה, שכן זה תפקידו של הנאמן. אין לקבל שפעולה אקטיבית בלבד תביא לתגמול, שכן אין ביכולתה של העירייה לעשות כל שברצונה בכספי הציבור. יש להעריך את פעולתה שהביאה להשאת הדיבידנד שיקבלו הנושים משיעור של 0.6% לשיעור של 6,000%, כאשר יתר הנושים אדישים להליך. לטענת המבקשת, הפסיקה שאליה הפנתה רלבנטית, שכן מדובר בתגמול עבור פעולות שננקטו שאין בידי הנאמן לנקוט או לגלות, כדוגמת מערכת המחשוב.

13. הכנ"ר הצטרף לעמדת הנאמן ולא הוסיף דבר.

דיון והכרעה

14. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים אני דוחה את הבקשה ומקבלת את עמדת הנאמן והכנ"ר. סבורני כי בנסיבות העניין אין מקום לסטות מהכלל של חלוקה שוויונית בין הנושים (המצויים באותו מעמד נשייה) ואין מקום לתגמל את המבקשת בשל מסירת המידע, אף שהוביל להשאת קופת הכינוס, מעבר לחלקה היחסי בנשייה ועל חשבון הנושים האחרים.

15. כידוע, עיקרון השוויון בין הנושים הוא כלל יסוד בדיני חדלות הפירעון, ומעוגן בסעיף 76 לפקודת פשיטת הרגל. יחד עם זאת, על פי הפסיקה, ניתן לסטות מעיקרון זה בנסיבות מסוימות וחריגות, כשהדבר עולה בקנה אחד עם תכלית הליך הפש"ר ומטעמי צדק.

כפי שנקבע בפסיקה, הסמכות להורות על תגמול נושה שפעל להשאת קופת הכינוס, נתונה לבית המשפט של פש"ר במסגרת סמכויותיו הרחבות בהליך זה, ליתן הוראות בקשר עם חלוקת הדיבידנד ואישור תשלום הוצאות ההליך לצורך עשיית הצדק, שמעוגנת, בין היתר, גם בסעיף 178(א) לפקודה. כן נמצא לכך עיגון באנלוגיה לסעיף 76(א) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 ובתקנה 22 לתקנות פשיטת הרגל, התשמ"ה-1985 (לעניין החזר הוצאות ל"נושה הפעיל" ולרבות בשיעור ריאלי).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 13-11-40924 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

ראו לעניין זה: ע"א 3760/03 עמרן נ' עו"ד צמיר, פ"ד נט(5) 749, 735; פסק הדין המנחה בעניין סנדרס וכן פסיקה נוספת של בתי המשפט המחוזיים כגון: פר"ק (ת"א) 2325/08; אשפלטס תעשיות פלסטיק בע"מ נ' בורגר ראנץ' מרכז בע"מ (בפירוק) מיום 25/6/18; פש"ר (חי') 52040-06-15 עודה נ' הכנ"ר מיום 29/11/17; פש"ר (מרכז) 34377-03-14 וילהיים נ' הכנ"ר מיום 14/2/19.

נראה כי זהו המצב גם לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח - 2018 (ראו לעניין זה מאור ודגני הפטר כרך ב, התשע"ט-2019, עמ' 1199-1200).

16. אשר לסכום התגמול נקבע בעניין סנדרס, כי "...כאשר בית המשפט נדרש לקבוע את סכום התגמול עליו להביא בחשבון ככלל מספר שיקולים ובין אלה: היקף העבודה שהושקעה על ידי נושה להשאת הקופה; המאמץ שנדרש על ידו לשם כך; הסכום שנוקף לקופת הנושים בזכות פועלו; שיעור הסכום האמור מכלל מסת הסכום שעומד לחלוקה; מהות הנושים האחרים; האם נושים אחרים פעלו להשאת קופת הנשייה וככל שלא מדוע; פועלו של בעל התפקיד ככל שמונה כזה, אם פעל..." (סעיף 20).

17. כאמור, פסק הדין המנחה בעניין תגמול הנושה הפעיל, הוא פסק הדין של כב' הש' אורנשטיין בעניין סנדרס, שעליו משתיתה המבקשת את בקשתה לתגמול מיוחד. באותו עניין נקבע כי בית המשפט מוסמך להורות על תגמול הנושה, שהיא נושה בלתי מקצועית, אשר פעלה לתפיסת זכויות החייב במקרקעין ולהשאת קופת הכינוס. הנושה הגישה את הבקשה לצו כינוס, נכחה בדיון בבקשה לצו כינוס, השתתפה באסיפת נושים. הנושה עתרה לצו מניעה זמני בעניין הדירה, לאחר ששכרה שירותיו של חוקר פרטי, והובילה לחשיפה כי החייב העביר את חלקו בדירה ללא תמורה לאשתו. בעקבות זאת, בוטלה הענקת חלקו של החייב בדירה. מנגד, הבנק שהיה הנושה העיקרי והמרכזי, לא גילה מעורבות בהליך ולא פעל להטלת עיקול על הזכויות בדירה באופן שהיה מונע את ההעברה. בית המשפט מצא לפסוק למבקשת תגמול על הצד הגבוה בשיעור של 70% על סכום הדיבידנד שישולם לה ובצירוף החזר הוצאות שהוציאה בגין ההליך.

18. בית המשפט שם דחה את התנגדות הבנק למתן התגמול לנושה וציין, כי בניגוד לבנק-המתנגד שהוא "נושה מקצועי", לא מצופה מהנושה לפעול באופן שבו פעלה בנוגע לזכויות החייב ולמניעת הברחת הדירה מנושיו. בית המשפט קבע, כי המסקנה שיש לתגמל את המבקשת "מתעצמת בהינתן שעסקינן בבנק שהינו בבחינת 'נושה מקצועי' שעליו מוטלות חובות מוגברות של בירור, התחקות, שמירה ומימוש נכסי חייבים שכן הוא מצויד בידע ובכלים הדרושים לכך והדבר הוא חלק משגרת עבודתו [...] במיוחד נכון הדבר כאשר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 13-11-40924 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

מדובר בפעולה פשוטה של הטלת עיקול על זכויות חייבים בדירה...". הבנק במקרה זה חדל בתפיסת נכסי החייב ורעייתו אף שיכול היה באמצעות פעולה פשוטה יחסית של עיקול על זכויותיהם בדירה להבטיח קבלת כספים לקופת הנושים. בית המשפט ציין עוד בזהירות המתבקשת ומבלי לקורא תיגר על עיקרון השוויון, כי "לצד זכות הנשייה בנכסי החייבים קמה לבנק בהיותו נושה מקצועי גם אחריות לגביית חובו תוך שמירת נכסי החייבים שמא יחטאו האחרונים ויבריחו נכסיהם. אחריות זו מוטלת על הבנק נוכח מעמדו הפיננסי בעת שמעניק אשראי למלווים ובעת שפועל לגבייתם כפי שנוהג לעשות חדשות לבקרים. היעדר התעשרות ושמירה על נכסי החייבים עלולה לפגוע ביתר נושי החייב דבר המהווה טעם נוסף לקבלת הבקשה" (ס' 13).

19. אמנם הדברים הנ"ל נאמרו בקשר עם חובתו של בנק כנושה מקצועי אך סבורני כי ההיגיון העומד מאחורי הדברים יפה בשינויים המחויבים גם בענייננו, לבחינת פועלה של הנושה-המבקשת, שהיא רשות מקומית וקביעת זכאותה לתגמול מיוחד.

20. ביישום לענייננו, אין מקום לראות בשימוש שעושה העירייה באמצעים הקיימים בידה כחלק משגרת העבודה ומכוח סמכויותיה על פי הדין, משום מאמץ מיוחד המזכה את העירייה כנושה בתגמול מיוחד, תוך חריגה מעקרון השוויון ועל חשבון הדיבידנד לנושים האחרים. משעה שמוטלת מכוח הדין החובה לדווח לעירייה על עסקה במקרקעין לצורך מתן אישור לרישום העברת הזכויות בלשכת רישום המקרקעין ועקב כך נודע לעירייה על נכסים שיש לחייב אשר יכולים לשמש לפירעון חובותיו לנושים בהליך פש"ר - חלה על העירייה החובה למסור את המידע לנאמן לטובת כלל הנושים על מנת למנוע הברחת נכסים; ואין מקום לראות בדיווח על זכויות החייב שהתגלו לעירייה בנסיבות כאמור, משום מאמץ מיוחד המזכה בתוספת דיבידנד.

21. אין חולק, כי העירייה קיימה חובתה כדבעי שעה שדיווחה על זכויות החייב במקרקעין עת שנודעו לה כאמור, אך אין בכך כדי לזכותה בתגמול בגין מאמץ מיוחד, על חשבונם של הנושים האחרים. אינני סבורה כי התקיימו כאן נסיבות המצדיקות חריגה מעקרון השוויון בין הנושים ולא מתקיימים שיקולי צדק מיוחדים המצדיקים קבלת תגמול מיוחד. לא הוכחו מאמץ מיוחד או השקעה מעבר לעצם מסירת המידע שהתקבל בידי העירייה באמצעים שעומדים לרשותה מכוח הדין בשגרת העבודה. טענת העירייה, כי לא שקטה על שמריה עוד בטרם ניתן ההפטר משנת 2015, נטענה בעלמא ואין בה דבר. העירייה לא מסרה מידע ביחס לזכויות החייב לכל אורך ניהול ההליך וגם לא מצאה מקום להתנגד להפטר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 13-11-40924 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

מעיון בתיק נמצא, כי פעילותה היחידה בכל הקשור לאיתור נכסים היא זו שבאה בעקבות הדיווח על עסקת המכר בשנת 2017 כאמור לעיל. למותר לציין כי גם קיום קשר ישיר עם הנאמן לאחר גילוי הנכס, אין בו כדי להצדיק חלוקת דיבידנד לא שוויונית ותגמול עודף לעירייה.

22. סבורני כי גם שיקולי מדיניות משפטית ראויה על רקע עקרונות ותכלית הליך חדלות הפירעון מובילים לדחיית הבקשה. יש לברך על כך שמערכות המחשוב של העירייה מאפשרות תיאום בין המחלקות השונות לצורך העניין ועל מנת לפעול לגבייה מרבית של חובות חייבים בפשיטת רגל, אך בסופו של דבר, יש לשאוף לכך ומצופה שכך יהיה. מכל מקום, לא ניתן לראות בכך משום מאמץ מיוחד המצדיק את העדפת העירייה על פני נושים אחרים. אם לא נאמר שכך, ייפתח הפתח להעדפה שיטתית של העירייה על פני נושים אחרים. זאת רק משום המידע שנצבר בידה בתוקף תפקידה שבדין ומבלי שנדרשה לכל מאמץ ספציפי לאיתור נכסי החייב. העירייה היא נושה מוסדי שיש בידו לפי דין, סמכויות גביה מיוחדות כגון לפי פקודת המסיים גבייה. כך גם החובה שבדין להמציא אישור על העדר חובות לעירייה, מטרתה לאפשר גביית מיסים ותשלומים עירוניים מבעלי הנכסים. איני סבורה כי בהיבט של מדיניות משפטיות ראויה ודיני חדלות הפירעון, נכון יהיה להוסיף על כך גם העדפה על פני נושים אחרים בפשיטת רגל בנסיבות כמתואר ומשעה שאין העירייה נדרשת לכל מאמץ מיוחד לאיתור המידע (ולא נדרשה למאמץ מיוחד כאמור, גם בנסיבות העניין הספציפי כאן).

23. כאמור בפסקי הדין **בעניין עזרן ובעניין סנדרס**, שיקול מרכזי בקביעת תגמול עודף לנושה הפעיל, הוא תמרוץ הנושה לאתר את נכסי החייב. ככלל, נושה שמשקיע מזמנו, ממרצו ומכספו ופועל לאיתור נכסי החייב ולהגדלת מסת הנכסים בעוד שיתר הנושים נהנים מפעולתו מבלי לתרום למאמציו של הנושה הפעיל, עלול הדבר לחזק את התופעה של היעדר התערבות הנושים בהליך חדלות פירעון. ראוי שיתוגמל, על מנת שלא לרפות את ידיו. שיקול זה אף הוא אינו תומך בתגמול העירייה בנסיבות העניין. קשה להלום כי העירייה, אשר מידע כאמור יתקבל בידה במסגרת פעילותה השוטפת, מבלי שנדרשה לעשות כל פעולה מיוחדת ומבלי שנדרשת הוצאה ייעודית מיוחדת לצורך כך ביחס לחייב פלוני, אשר מודעת לקיומו של הליך הפש"ר בהיותה נושה בהליך, לא תביא את המידע לידיעת הנאמן ותגנוז את המידע רק משום שכלל הנושים ייהנו אף הם מכך. אין בדחיית הבקשה, אפוא, כדי לפגוע בתמריץ זה. איני סבורה כי דחיית הבקשה כאן תיצור תוצאה הפוכה של דיכוי המעורבות של הנושה הפעיל, שכן העירייה מחויבת למסור לבעל התפקיד את המידע בנסיבות כאמור, גם אם לא יוביל הדבר לתגמול מיוחד שמעבר לחלקה בנשייה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 40924-11-13 רינגל נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

24. לבסוף אציין, כי איני סבורה שיש חשיבות לכך שהבקשה הוגשה ע"י הנאמן ולא ע"י העירייה. לא על כך יקום ויפול דבר. טוב עשתה העירייה שמסרה את המידע לנאמן אשר הגיש בקשה בהתאם. זו דרך המלך, והתוצאה לא הייתה משתנה אילו הייתה הבקשה מוגשת ע"י העירייה.

סוף דבר

25. הבקשה לתגמול מיוחד, נדחית. הכספים המצויים בקופה יחולקו כדיבידנד לפי דין, בהתאם לקדימויות שעל פי דין ולחלקו היחסי של כל נושה במצבת הנשייה.

המזכירות תדוור לצדדים

ניתנה היום, כ"ג טבת תש"פ, 1920 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

יעל בלכר, שופטת